

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU PARTICIPARE

28 octombrie 2010, Chișinău, nr. 11-2010

Guvernul Republicii Moldova
Domnului Vladimir FILAT, Prim-ministru

Copie:
Domnului Victor BODIU, Ministru de Stat
Domnului Vladimir HOTINEANU, Ministrul Sănătății

Stimate Domnule Prim-ministru,

Ocrotirea sănătății contribuie esențial la prosperarea socială și economică a țării și este tratată realmente ca sector imperativ important în șirul de priorități stipulate în viitorul Acord de Asociere RM-UE, care în domeniul sănătății publice prevede și angajamente de implementare a *Convenției Cadru a Organizației Mondiale a Sănătății (OMS) privind Controlul Tutunului*¹.

Societatea civilă din Republica Moldova este deschisă pentru a participa la implementarea prevederilor Convenției respective, dar recent s-a confruntat cu refuzul Ministerului Sănătății de a fi implicată în acest proces. Dorim să Vă informăm că în perioada 18 – 22 octombrie curent în R. Moldova s-a aflat o Misiune a Secretariatului Convenției cu sediul la OMS, cu scopul evaluării necesităților în implementarea Convenției Cadru a OMS privind Controlul Tutunului în Republica Moldova. Este important de menționat că oficialii Ministerului Sănătății și Centrului Național de Sănătate Publică, ultimul exercitând rolul de *punct focal* național pentru controlul tutunului, nu au avut bunăvoința să includă pe agenda Misiunii și întreprinderi cu organizațiile neguvernamentale din domeniu, chiar în pofida încercărilor acestora de a fi incluse pe agendă.

Nu cunoaștem cauza unei asemenea atitudini din partea Ministerului Sănătății față de organizațiile neguvernamentale care activează în domeniul promovării Convenției Cadru a OMS privind Controlul Tutunului, dar cert este că reprezentanții Misiunii au conștientizat care este modalitatea de conlucrare a Ministerului Sănătății din R. Moldova cu societatea civilă. Menționăm că în toată această perioadă (de la venirea Misiunii Secretariatului Convenției OMS în țara noastră și până la momentul expedierii scrisorii respective) pe pagina web a Ministerului Sănătății nu a fost plasată nici o informație cu referire la această vizită internațională. Credem că acest impediment în calea dezvoltării și promovării parteneriatului strategic între autoritățile publice și societatea civilă, arată că există ministere care încă nu înțeleg pe deplin necesitatea consolidării democrației participative în Republica Moldova.

Sperăm că Guvernul va continua să promoveze facilitatea comunicării și participării părților interesate la identificarea și realizarea priorităților strategice de dezvoltare a țării la toate etapele, inclusiv și la realizarea unor asemenea acorduri de talie mondială cum este Convenția cadru a OMS privind controlul tutunului, și va atenționa factorii de decizie din cadrul Ministerului Sănătății asupra necesității de a asigura participarea multilaterală a societății civile în rezolvarea problemelor care afectează întreaga societate.

Rămânem în speranța că veți fi receptiv ca întotdeauna, Domnule Prim-ministru, și Vă rugăm să acceptați expresia respectului nostru profund.

Sorin MEREACRE
Președinte

¹Detalii privind Convenția Cadru a OMS privind Controlul Tutunului și organizațiile din R. Moldova (Coaliția ONG de Promovare a Politicilor de Control asupra Tutunului) ce activează în acest domeniu – în *anexa* la această scrisoare.

**Anexă la scrisoarea adresată Domnului Vladimir FILAT, Prim-ministru al R. Moldova
la 28 octombrie 2010, nr. 11-2010**

Convenția Cadru a OMS privind Controlul Tutunului a fost adoptată de către Adunarea Mondială a Sănătății la 21 mai 2003 și a intrat în vigoare la 27 februarie 2005².

Republica Moldova a ratificat Convenția Cadru a OMS privind Controlul Tutunului la 18 decembrie 2008, procesul de ratificare fiind precedat de mai multe acțiuni ale societății civile³, acțiuni ce continuă să fie promovate până în prezent.

Cu toate acestea, starea de lucruri din țară în domeniul controlului tutunului (lupta cu traficul ilicit de produse din tutun, majorarea prețurilor la produsele de tutun, interdicții asupra publicității și promovării produselor de tutun, interzicerea fumatului în locurile publice etc.) practic a rămas neschimbată. Și aceasta în situația când Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Finanțelor și Ministerul Economiei sunt autoritățile responsabile de armonizarea politicilor și a legislației din domeniu cu principalele prevederi ale Convenției și documentele relevante ale Uniunii Europene.

Legea nr. 278 din 14.12.2007 cu privire la tutun și la articolele din tutun este un pas important în implementarea Convenției, dar ea, în același timp, încearcă să ascundă necesitatea unor schimbări reale și nu are elaborat până în prezent un mecanism de implementare. În mod special, conform Matricei Politicii la Acordul de Finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană, semnat la Chișinău la 25 februarie 2009, Moldova încă în anul 2009 trebuia să adopte un Plan de acțiuni pentru combaterea tabagismului.

Convenția Cadru a OMS privind Controlul Tutunului este soluția epidemiei de tutun la nivel mondial și ea nu poate fi oprită doar cu intervenții medicale, dar și cu acțiuni concrete ale Guvernului și ale societății civile⁴. Astfel, existența voinței politice a Guvernului de a colabora cu societatea civilă poate ajuta la micșorarea cât mai rapidă a consumului de tutun, ce ar rezulta pe termen lung în salvarea a mii de vieți și în creșterea productivității economice a țării noastre.

Conform Organizației Mondiale a Sănătății (OMS)⁵, consumul de tutun poate ucide în atât de multe moduri încât acesta constituie un factor de risc pentru șase din cele opt cauze de deces în lume. Epidemia tabagismului cauzează deja 5.4 milioane de decese anual, prin cancer pulmonar, boli de inimă și alte afecțiuni. Dacă modelele actuale în ceea ce privește fumatul se vor menține, este foarte probabil că numărul va crește la mai mult de 8 milioane pe an până în 2030.

Este tragică situația că mai mult de 80 la sută din aceste decese au loc în țările în curs de dezvoltare, printre care se află și Republica Moldova. Acest ansamblu de împrejurări determină nu doar creșterea morbidității și mortalității în rândul populației, dar și micșorarea productivității forței de muncă, de rând cu escaladarea costurilor asistenței medicale.

² Până în prezent Convenția cadru a OMS privind controlul tutunului a fost ratificată de 168 din cele 192 țări membre a Organizației Mondiale a Sănătății. Sursa: <http://www.who.int/fctc/ru/index.html>

³ În Republica Moldova activează *Coaliția ONG de Promovare a Politicilor de Control asupra Tutunului*, din care fac parte mai multe organizații ale societății civile, precum: Centrul de Resurse „Tineri și Liberi”; Centrul de Resurse al Organizațiilor Neguvernamentale pentru Drepturile Omului din Moldova; Rețeaua de Comunicare în Domeniul Sănătății; Consiliul Național al Tineretului din Moldova; Asociația „Tinerii pentru dreptul la viață”; New Media Group, Portalul de știri UNIMEDIA; Centrul de Informare și Analiză Socială CAPTES; Centrul de Investigații Jurnalistice.

⁴ Alocuțiunea Dr. Margaret Chan, Directorul General al Organizației Mondiale a Sănătății, la lansarea Raportului privind Epidemia Fumatului Global, 2008

⁵ WHO Report on the Global Tobacco Epidemic, 2008